

**TÜRKİYE
DİL VE EDEBİYAT
DERNEĞİ**

**[2011 - 2014
Faaliyet Raporu]**

[içindekiler]

- 03 derneğimiz
- 05 yönetim kurulumuz
- 07 Şubelerimiz
- 09 faaliyetlerimiz
- 15 dil ve edebiyat buluşmaları
- 17 eğitim seminerlerimiz
- 20 kadın kollarımız
- 22 gençlik kollarımız
- 24 yarıŐmalarımız
- 25 katıldığımız sempozyum ve fuarlar
- 31 yayınlarımız
- 32 kitabevimiz
- 33 burslarımız
- 34 sosyal medya ve biz
- 35 ziyaretlerimiz
- 36 hizmet binalarımız
- 37 “aydınımızın osmanlı türkçesiyle
imtihanı” Üzeyir ilbak

derneğimiz

“Medeniyet inşa etmek, güçlü bir dile sahip olmakla mümkündür. Dilini geliştirip zenginleştiremeyen, yabancı dil ve kültürlerin istilasından koruyamayan milletler, ne millî bir kültür oluşturabilir ne de olmuş kültürlerini koruyabilirler. Yozlaşma ve yabancılaşma dille sınırlı kalmayarak zamanla bütün değerlerin yok olmasına ve millî birliğin telafisi imkânsız zararlar görmesine sebep olur. Dili yozlaşan, gerek toplum hayatında gerekse bilim ve eğitimde millî dili geri planda kalan bir milletin geleceği ciddi şekilde tehlikeye düşer.”

Bu fikir etrafında ortak duygularla harekete geçen 102 Türkçe sevdalısı, 22 Mayıs 2008’de bir araya gelerek Dil ve Edebiyat Derneğini kurdu. Kurucular arasında; dönemin TBMM Başkanı Bülent Arınç, dönemin Başbakanlık Müsteşarı, daha sonra Milli Eğitim Bakanı Prof. Dr. Ömer Dinçer, Sağlık Bakanı Mehmet Müezzinoğlu, dönemin Türk Dil Kurumu Başkanı Şükrü Haluk Akalın, şimdiki TDK Başkanı Prof. Dr. Mustafa Kacalin, sanatçılar, şairler, yazarlar ve edebiyatçılar, akademisyenler, belediye başkanları, Türkçe sevdalısı işadamları bulunmaktadır. Derneğimiz İçişleri Bakanlığının tensibiyle 2012 yılında kurumsal isminin başına Türkiye kelimesini de alarak bugün Türkiye Dil ve Edebiyat Derneği unvanıyla faaliyetlerine devam etmektedir. Derneğimizin amacı, dil bilincinin toplumda yerleşmesi ve gelişmesini sağlayacak faaliyetlerde bulunmak ve bu konuda çalışmalar yapan kişi ve kuruluşlara destek vermektir.

Her türlü teknik araç ve gereçlerle donatılmış olan dernek genel merkezi, “Eyüp İlçesi, Feshane Caddesi, Nu: 3” adresinde bulunmaktadır. Derneğimiz gerek yönetimle ilgili işlerini gerekse dergi ve diğer kültürel faaliyetlerini bugün birarada bulunan üç ayrı hizmet binasında gerçekleştirmektedir. Derneğimiz haftanın her günü açıktır. Salonumuzda cumartesi günleri düzenli olarak halka açık, sorulu cevaplı Dil ve Edebiyat Buluşmaları başlıklı bir program icra edilmekte; bugün itibarıyla haftanın yedi gününe yayılmış olarak çeşitli alanlarda eğitici seminerler verilmektedir.

Derneğimiz ilk olağan genel kurulunu 18 Ekim 2008’de, ikinci olağan genel kurulunu ise 4 Aralık 2011’de yaptı. Bu kurullarda oluşturulan yönetim, denetleme, disiplin ve istişare yüksek kurulları bugüne kadar derneğimizin tüzüğü doğrultusunda pek çok etkinlik gerçekleştirerek TDED’in kurumsal yapısının tanınmasında ve etkinliğinin artırılmasında önemli hizmetlere imza attılar.

TDED Genel Merkezinin onayıyla bugün ülkemizin 19 ayrı il ve ilçesinde dil ve edebiyat dostları tarafından derneğimizin şubeleri açılmıştır.

Gerek Genel Ağ sitemiz, gerekse Facebook, Twitter ve Instagram hesaplarımız derneğimizin dil ve edebiyat dünyasına açılan iletişim kanallarını oluşturmaktadır. Süreli yayın organımız olan Dil ve Edebiyat dergimiz Aralık-2014 itibarıyla 72. sayısını, Dil ve Edebiyat Araştırmaları adlı akademik ve hakemli dergimiz ise 10. sayısını okurlarımızın hizmetine sunmuş bulunmaktadır.

Türkiye Dil ve Edebiyat Genel Merkezi Hizmet Binası

Ahmet Yesevî Hizmet Binası

Sezai Karakoç Genel Merkez Hizmet Binası

yönetim kurulumuz

EKREM ERDEM (Genel Başkan)

ÜZEYİR İLBAK (Teşkilattan Sorumlu Genel Bşk. Yrd.)

ŞEVKET CANKUR (Genel Sekreter)

HİKMET ÖZDEMİR (Ar-Ge'den Sorumlu Genel Bşk Yrd.)

AHMET KOÇAK (Eğitim ve Kültür İşlerinden Sorumlu Genel Bşk. Yrd.)

AHMET AVCI (Ekonomik İlişkilerden Sorumlu Genel Bşk. Yrd.)

HASAN SUVER (Kurumsal İşlerden Sorumlu Genel Bşk. Yrd.)

MUSTAFA ALBAYRAK (Dış İlişkilerden Sorumlu Genel Bşk. Yrd.)

BİROL AYDIN (Basın Yayın ve Tanıtımdan Sorumlu Genel Bşk Yrd.)

FERUDUN TEKBIYIK (Genel Muhasip)

MUHARREM ÖZDEMİR (Yönetim Kurulu Üyesi)

AZİZ ERDOĞAN (Yönetim Kurulu Üyesi)

KÜBRA GÜLAL (Yönetim Kurulu Üyesi)

BEHİYE ALBAYRAK (Yönetim Kurulu Üyesi)

FİGEN ŞAŞTIM (Yönetim Kurulu Üyesi)

MELİH TORLAK (Yönetim Kurulu Üyesi)

MERCAN YILMAZ (Yönetim Kurulu Üyesi)

MURAT OKTAY (Yönetim Kurulu Üyesi)

NECDET DURSUN (Yönetim Kurulu Üyesi)

NİYAZİ GEDİK (Yönetim Kurulu Üyesi)

ÖMER ARISOY (Yönetim Kurulu Üyesi)

RAGIP GÜLTEKİN (Yönetim Kurulu Üyesi)

FAİK ÖZDEMİR (Yönetim Kurulu Üyesi)

ŞERİFE TAŞBAŞI (Yönetim Kurulu Üyesi)

ZAFER GÜVEN (Yönetim Kurulu Üyesi)

Bir Toplantı Sonrası Yönetimi Kurulu Birarada

Bir Toplantı Sonrası Yönetimi Kurulu Dernek Merkezinde İftar Yemeğinde

Genel Merkezde Bir İstişare Toplantısı

şubelerimiz

AMASYA ŞUBESİ

HÜSEYİN MENÇ (Şube Başkanı)
METİN HAKVERDİOĞLU (Başkan Yrd.)
SÜNDÜS BÜLBÜL (Genel Sekreter)

ANKARA ŞUBESİ

ABDULLAH ERDEM CANTİMUR (Şube Bşk.)
MEHMET ATILLA MARAŞ (Başkan Yrd.)
ŞÜKRÜ ÜNAL (Genel Sekreter)

BURSA ŞUBESİ

ÖZGEN KESKİN (Şube Başkanı)
FARUK AMBARCIOĞLU (Başkan Yrd.)
YAŞAR ELMAS (Genel Sekreter)

ÇANKIRI ŞUBESİ

ZEYNEP PERİHAN DİNÇ (Şube Başkanı)
ÖMER ÇAKIR (Başkan Yrd.)
HİLAL ÇELİK (Genel Sekreter)

ÇORUM ŞUBESİ

TURHAN CANDAN (Şube Başkanı)
KAMİL ALDEMİR (Başkan Yrd.)
MEHMET OKUMUŞ (Genel Sekreter)

GEBZE ŞUBESİ

NİLAY AYRAN (Şube Başkanı)
ORHAN SUSUR (Başkan Yrd.)
ELİF TEKİN (Genel Sekreter)

KAHRAMANMARAŞ ŞUBESİ

CEVDET KABAKÇI (Şube Başkanı)
ESHABİL YILDIZ (Başkan Yrd.)
AHMET ASIM (Genel Sekreter)

KARAMAN ŞUBESİ

HASAN ERKAN (Şube Başkanı)
ZEKİ TUMAN (Başkan Yrd.)
AYHAN KAHRAMAN (Genel Sekreter)

şubelerimiz

KOCAELİ ŞUBESİ

ALİ YEŞİLDAL (Şube Başkanı)
RAŞİT FIDAN (Başkan Yrd.)
ADEM İNCE (Genel Sekreter)

KONYA ŞUBESİ

TAHİR ERBİL (Şube Başkanı)
MUSTAFA YILMAZ (Başkan Yrd.)
EBUBEKİR UYGUR (Genel Sekreter)

MANİSA ŞUBESİ

SELÇUK ÖZDAĞ (Şube Başkanı)
ÜMIT RONA (Başkan Yrd.)
ERDAL ÇİL (Genel Sekreter)

MERSİN ŞUBESİ

MUSTAFA ERİM (Şube Başkanı)
MUHARREM KÖSE (Başkan Yrd.)
EROL ÖZDEMİR (Genel Sekreter)

MUĞLA ŞUBESİ

ALAATTİN KARACA (Şube Başkanı)
MURAT ERTEN (Başkan Yrd.)
SEBAHATTİN ÇEVİKBAŞ (Genel Sekreter)

ORDU ŞUBESİ

NURİ KAHRAMAN (Şube Başkanı)
KERİM ALPTEKİN (Başkan Yrd.)
SAMET KARAHÜSEYİN (Genel Sekreter)

OSMANCIK ŞUBESİ

KAZIM SEKİLİ (Şube Başkanı)
MAHMUT TOKEL (Başkan Yrd.)
OSMAN YAŞAR PEHLİVAN (Genel Sekreter)

SİNOP ŞUBESİ

KADIR BİLGİLİ (Şube Başkanı)
MUSTAFA ÖZCAN (Başkan Yrd.)
MUSTAFA ERCAN (Genel Sekreter)

SİVAS ŞUBESİ

ALİM YILDIZ (Şube Başkanı)
İBRAHİM YASAK (Başkan Yrd.)
MURAT KRAL (Genel Sekreter)

TOKAT ŞUBESİ

HANİFİ VURAL (Şube Başkanı)
ABDULLAH GÜRBÜZ (Başkan Yrd.)
ALİ BAL (Genel Sekreter)

YOZGAT ŞUBESİ

M. FATİH BAŞKAL (Şube Başkanı)
MUSTAFA YALÇIN (Başkan Yrd.)
ALİ SAPMAZ (Genel Sekreter)

faaliyetlerimiz

Dil *ve* Edebiyat

TDED tüzel kişiliğince Aralık-2014'te 72'inci sayısı yayımlanan Dil ve Edebiyat dergisi, "Yeni Türkiye"nin medeniyet ufku sağına sahip, İslam medeniyetinin kültür kodlarına uygun şiir ve edebiyat yazıları yayımlayan, Batılılaşma taraftarlarınca dilimizden uzaklaştırılan sözcük, deyim, deyiş ve terimleri yeniden Türkçemize kazandırma hedefini yayın ilkelerinden biri olarak benimseyen aylık bir edebiyat dergisidir.

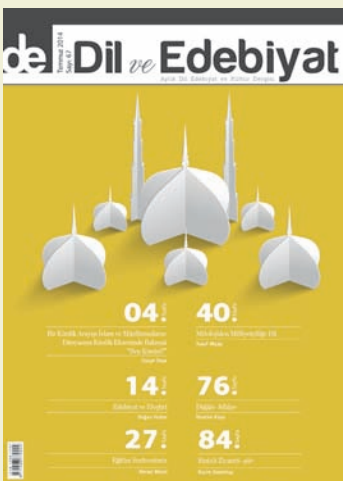
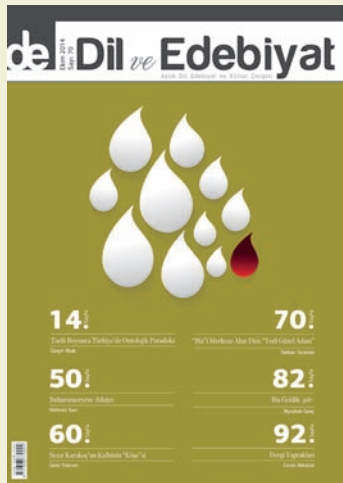
Bu önemli görevi hakkıyla yerine getirebilmek için dergimizi her yıl daha başarılı ve işlevli olacağı yeni aşamalara hazırlamak, bu süreçte gerekli değişiklik ve yenilikleri ihmal etmemek, edebiyat çevrelerinin itibarlı ve belirleyici aktörlerinden biri olmak, güncel edebî etkinliklere ön ayak olmanın yanı sıra geçmişteki dil ve edebiyat değerlerimizi bugünkü nesillere sevdirep benimsetmek, böylece medeniyetimizin sürekliliğini sağlayacak kültür kodlarının yeni nesillere aktarımında etkin bir rol oynamak derneğimizin başlıca hedefleri arasındadır.

Dergimiz görsel ve fiziksel özellikleri, içeriği ve yayın çizgisi itibarıyla edebiyat dergileri içerisinde itibarlı bir konuma sahiptir. İlk sayısından itibaren dergimiz içeriği ve estetik görünümünü bakımından uzmanların önerileri doğrultusunda değişiklikler geçirmiş ve kendini yenileyerek bugünkü hâlini almıştır.

Hüseyin Altuntaş editörlüğünde hazırlanan dergimiz, eserleriyle edebiyat dünyasında kendine özgü bir estetik ve duyarlılıkla belli bir tanınırlığa ve sanat kalitesine ulaşmış; pek çok şairimizin şiirlerine öykücülerimizin öykülerine, deneme ve tanıtım yazılarına yer vermektedir. Tanınmış şair ve yazarlarımıza ilaveten pek çok gencimiz de ilk kez dergimizde yayımlanan şiir ve hikâyeleriyle belli bir tanınırlığa ve okunurluğa ulaşmıştır.

Özellikle "Dünya Şiirinden" başlığı altında Doğu, Batı, ABD ve Latin Amerika şairlerinden seçilen şiir örneklerine yer veren dergimiz, bununla Türk şiirinin gelişmesine, genç şairlerimizin yeni şiir formlarından haberdar olmasına, şiirdeki evrensel temaların farklı kültürlerce nasıl işlendiğini örnekleyerek Türk şiirinin zenginleşmesine katkıda bulunmayı amaçlamıştır. Ayrıca Sezai Karakoç'un bazı şiirlerini tercüme ettirerek İran'da yayımlanmasına öncülük etmiştir.

Aylık tirajı yaklaşık dokuz bin olan dergimiz, hazırladığı özel dosyaları, ilgi çekici dil yazıları, şiir, deneme ve hikâyeleriyle edebiyatseverlerin ilgi odağı olmaya devam etmektedir.

dergi özel dosyalar

Mavera Dergisi Özel Sayısı

Dergimiz, 1976-1990 yılları arasında 163 sayı yayımlanan; İslam kültür ve medeniyetinin kodlarına bağlı kalarak Türk edebiyatında Anadolu'nun gerçek kimlik ve kişiliğini temsil etmiş olan Mavera dergisi özel sayısını hazırlamıştır. Derginin kurucularından Rasim Özdenören ile ayrıntılı bir söyleşiye yer veren dergimizin bu sayısında Mavera kadrosunda yer alan Ersin Gürdoğan ve Atasoy Müftüoğlu ile birlikte pek çok yazar yer almıştır. (Kasım, 2012, Sayı 47). [📄](#)

Mustafa Miyasoğlu Özel Dosyası

Büyük Doğu edebiyat ırmağının yetişmesine önemli katkılar sağlayan, edebiyatın farklı türlerinde saygın eserler vererek edebiyat tarihimizde ayrıcalıklı bir yer edinmiş olan merhum Mustafa Miyasoğlu için "Karanlığa Mum Yakan Adam" özel dosyası hazırlanmıştır. (Eylül, 2013, Sayı 57) [📄](#)

Cumali Ünalı Hasannebioğlu Özel Dosyası

Şiirlerinde Anadolu'nun haykırış biçimlerine, geleneksel şiirimizin temalarına yer vererek manevi değerlerimizi bir tefekkür özüdü hâlinde ifade eden Şair Cumali Ünalı Hasannebioğlu özel dosyasında, Hasannebioğlu'nun şiiri ve kültür tarihimizdeki yerini değerlendiren yazı şiir ve söyleşilere yer verilmiştir. (Ekim, 2014, Sayı 70) [📄](#)

M. Atilla Maraş Özel Dosyası

Asıl savaşın Batı tarafından İslam toplumlarına karşı yürütüldüğünü fark edip gençliği İslam medeniyetinin değerleri doğrultusunda bilinçlendiren şiirler yazar, 1970 kuşağı şairlerinden Aney şairi M. Atilla Maraş dosyasında; şairin şiirlerinin ve edebiyat tarihimizdeki yerinin ele alındığı yazı ve şiirlere yer verilmiştir. (Aralık, 2014, Sayı 72) [📄](#)

Dil ve Edebiyat Araştırmaları

Journal of Language and Literature Studies

Dil ve Edebiyat Araştırmaları, dil ve edebiyatımız üzerine hazırlanmış akademik makalelerden oluşan hakemli bir dergidir. Yılda iki sayı yayımlanan Dil ve Edebiyat Araştırmaları dergisi, 2014'te 10'uncu sayısına ulaşmıştır. Türk dili ve edebiyatının gerek güncel gerek tarihî sorunlarının bilimsel çalışmalarla ele alınmasını ve bu sayede kalıcı bilgiye ulaşmayı amaç edinen dergimiz; sözlük özel sayısı gibi çalışmalarla da akademik yayınlar arasında özgün bir yer edinmiştir. Şimdiye kadar toplam 90 bilimsel makalenin yayımlandığı dergide ayrıca röportajlar, kitap tanıtımları, sempozyum ve kongre değerlendirmelerine yer verilmektedir. Dergimiz 2014 yılı itibarıyla TÜBİTAK-Dergipark sistemi üzerinden de erişime açılmıştır. Dil ve Edebiyat Araştırmaları dergisinin editörlüğünü Yard. Doç. Dr. Yusuf Akçay yapmaktadır.

dergi istişare toplantısı

Dergi İstişare Toplantısı, ülkemizin önde gelen kültür, sanat insanlarını, aydınları, yayın ve dergi dünyasının alanında yetkin simalarını bir araya getirdi. Toplantıda **Dil ve Edebiyat** dergisinin uzun soluklu yürüyüşünde hangi adımları atması gerektiği üzerine görüş alışverişinde bulunuldu. Programa Yusuf Çağlar, Fahri Söke, Fatih Tiğli, Abdurrahman Şen, Beşir Ayvazoğlu, Münir Üstün, Cevat Akkanat, Necati Kola, Şebnem Taşankurt, Şaban Kurt, Mehmet Nuri Yardım, Ahmet Vural, Ekrem Kızıldaş, Aydın Turan ve Halil İbrahim Öztürk gibi kültür hayatımızın önemli isimleri ve dergimizin editöryal ekibi katıldı.

dil ve edebiyat buluşmaları

Her cumartesi Eyüp Genel Merkez Binamız edebiyat, kültür, düşünce hayatının önemli isimlerini ağırlıyor, bu isimlerin konferans vermelerine imkân sağlıyor. Ülkemizin önde gelen şair, roman ve hikâye yazarı, denemeci, akademisyen, gazeteci ve köşe yazarı Dil ve Edebiyat Buluşmaları'nın konuğu oldu. Derneğimiz salonunda Mustafa Miyasoğlu'dan Sevinç Çokum'a, Hekimoğlu İsmail'den Beşir Ayvazoğlu'na, Sibel Eraslan'a, Prof. Dr. M. Fatih Andi'dan D.Mehmet Doğan'a, Doğan Hızlan'dan Mehmet Şevket Eygi'ye, Cemalnur Sargut'tan Bejan Matur'a sadece bazılarını zikrettiğimiz, kültür hayatımıza emek vermiş isimler her hafta sonu konuğumuz olup konferanslar verdiler. 📖

Mustafa Miyasoğlu

Mustafa Yazgan

Osman Akkuşak

Prof. Dr. Mustafa zđelik

Yavuz Bülent Bakiler

Serhan Tayşı

Salih Memecan

Sevinđ okum

eğitim seminerlerimiz

Derneğimiz, tüzüğünde bulunan "Kurs, seminer, konferans ve panel gibi eğitim çalışmaları düzenlemek" maddesine uygun olarak topluma dilimizi sevdirecek, dil bilincini güçlendirecek, Türkçemizin doğru konuşulup yazılmasını özendirecek halka açık süreli seminerler düzenlendi, bu seminerlere kayıt yapmak ve belirli sürelerde katılmak zorunlu tutuldu. Dönem sonunda da katılımcılara "Katılım Belgesi" verildi. 2014-2015 döneminde bu seminerler aşağıdaki başlıklar altında düzenlenmiştir:

Oğuz Gülay ile
Doğru ve Güzel Konuşma Semineri

Ekrem Sırma ile
Osmanlı Trkęesi ve Arşiv Belgesi Okuma Semineri

Yusuf Akęay ile
Osmanlı Trkęesi Başlangığ ve Metin Okuma Semineri

Yusuf Akęay ile
Senaryo Yazarlığı Semineri

kadın kollarımız

Derneğimiz dil, kültür ve edebiyata ilgi duyan hanımlar için de etkinlikler düzenlemiş, cumartesi sohbetlerine katılmalarının yanı sıra sırf hanımların yararlanacağı özel bir sohbet programı kuşağı da düzenlemiştir. Her on beş günde bir perşembe günü yapılması planlanan bu sohbet programı, kendi alanlarında uzmanlaşmış sosyal bilimci, kültür ve edebiyat adamlarının yaptığı sohbetlerle geçen dönemlerde istikrarla devam ettirilmiştir.

Esra Kılıç

Fadime Özkan

Fügen Toksu

Gulcan Tezcan

Hatice Yıldız

Özlem Topal

Rabia Christine Brodbeck

Serap Yaşar

Şeyma Salar

Sibel Erarşlan

Zekiye Çapan

Zeynep İkbâl

gençlik kollarımız

Derneğimizin gençlik komisyonu, gerek derneğimizin bursiyer öğrencilerinin gerekse dil ve edebiyat alanında eğitim görmekte olan üniversite öğrencilerinin yararlanacağı dil, edebiyat ve kültür konulu sohbet programları düzenlemiştir. On beş günde bir cuma günleri gerçekleştirilen bu akşam programlarında, gençler ile konularında uzman bilim, kültür ve sanat adamları arasında sıcak bir iletişim sağlanmış, gençlerin iyi yetişmelerine zemin hazırlayacak sağlıklı bir ortam oluşturulmuştur.

Tarihî Sirkeci Garı'ndaki Dergi Günleri'nde Dil ve Edebiyat Gençliği Üzeyir İlbak ve Şair Zafer Acar'la

Genel Merkez'de Gençlik Toplantısı

Özkan Özgür
(41 Kere Soğanın Cücüğü)

Işık Yanar
(Şemsiye Tamircisi)

Cumali Ünalı Hasannebioğlu
(Andolsun Aşka)

Cemal Şakar
(Portakal Bahçeleri)

Yeprem Türk
(Şiir Bağlamı)

Zafer Acar
(Kurşun ve Kalem)

yarişmalarımız

Derneğimiz, tüzüğünde belirlenen amaç doğrultusunda ve dil bilincinin toplumda yerleşmesi ve gelişmesini sağlayacak faaliyetler kapsamında olmak üzere 2011 yılından itibaren gençlerimizi Türkçemizi doğru ve güzel kullanmaya teşvik edecek liseler arası ödüllü yarişmalar düzenlemiş ve katılımcı öğrencilerin şiir ve denemeleri kitap olarak basılmıştır.

katıldığımız sempozyum ve fuarlar

Dil ve hukuk alanında uzman ilim adamlarımızın 24 Nisan 2012 tarihinde Ankara'da "Anayasa'nın Dili Sempozyumu"nda sundukları bildiriler, resmî ve sivil makamların geniş katılımıyla takip edildi. Gerek ilim adamlarımız gerek misafirlerimiz, yeni anayasamıza dil açısından katkı yapabilecek bir konumda olmanın bahtiyarlığını katılım ve destekleriyle tüm Türkiye Dil ve Edebiyat Derneği mensuplarına yaşattılar.

Sempozyum dolayısıyla, Türkiye Dil ve Edebiyatı Derneği, Türkiye Yazarlar Birliği, Türk Dil Kurumu ve Ankara Büyükşehir Belediyesine böyle anlamlı bir sempozyumu düzenledikleri için teşekkür eden şimdiki Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan konuşmasında önemli açıklamalarda bulunarak, "Türkçe üzerinde yapılan operasyonların tarihle bugün arasındaki en önemli köprüyü, kuşaklar arasındaki dil birliğini ortadan kaldırdığın" belirtti ve "Âdeta bizim şah damarımızı kestiler" dedi.

anayasa'nın dili sempozyumu

Dergi Günleri

Türkiye'de yayımlanan dergilerin editör ve genel yayın yönetmenlerinin çabaları ile TÜRDEB tarafından organize edilen; Üsküdar ve Başakşehir belediyelerinin destekleri ile yapılan dergi fuarlarında dergimiz Dil ve Edebiyat da vardı. Fuar kapsamında, 200'e yakın dergi ve bu dergilerin yazarları okurlarla buluşma imkânına kavuştular. Dergimiz adına Üzeyir İlbak ve Zafer Acar sunumlar yaptı.

çankırı “mavera’dan bugüne”

Çankırı şubemiz ve Çankırı Belediyesi ile organize edilen program için Mavera dergisinin birinci sayısı tıpkıbasımı yapılarak katılımcılara dağıtıldı. Programda Rasim Özdenören, Atilla Maraş, Hayriye Ünal ve Üzeyir İlbak Mavera’ya dair birer konuşma yaptılar.

Üzeyir İlbak, M. Atilla Maraş, Rasim Özdenören, Hayriye Ünal

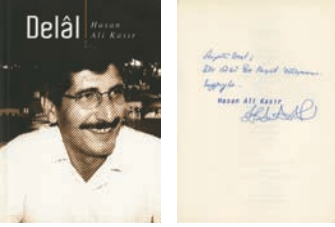
kahramanmaraş sezai karakoç sempozyumu

Türkiye Dil ve Edebiyat Derneğinin Kahramanmaraş Şube açılış ve Sezai Karakoç Sempozyumu’na Dergimiz Genel Yayın Yönetmeni Üzeyir İlbak “Şehrin Vicdani Sezai Karakoç” tebliği ile katıldı ve şubemizin açılış Kahramanmaraş Belediye Başkanı’mızın katılımı ile gerçekleştirildi.

adana hasan ali kasır anma programı

Türkiye Dil ve Edebiyat Derneği Mersin Şubesi ile genç yaşında bir trafik kazasında kaybettiğimiz akademisyen, Şair-Yazar Hasan Ali Kasır'ın ailesiyle birlikte düzenlenen anma programına derneğimiz adına Genel Başkan Yardımcısı Üzeyir İlbak katıldı ve bir konuşma yaptı. Günün anısına Hasan Ali Kasır'ın Delal isimli şiir kitabı katılımcılara hediye edildi.

eskişehir evlad-ı fatihan balkanlarda akan zaman

Eskişehir 2013 Türk Dünyası Kültür Başkenti için "Evlad-ı Fatihan Balkanlarda Akan Zaman" isimli bir kitap Dr. Yusuf Akçay tarafından hazırlandı. Derneğimizin logosu ile Eskişehir'de billboard ve SPR reklam mecrası kullanılarak programın tanıtımı yapıldı ve hazırlanan bir sergi ile halka ve basına açık bir faaliyet gerçekleştirildi. Programa Eskişehir Valisi Sayın Güngör Azim Tuna, Şair-Yazar Mustafa Özçelik, Prof. Dr. Ejder Okumuş, Dr. Yusuf Akçay, Üzeyir İlbak, Ferudun Tekbiyık, Niyazi Gedik, Salih Güzel, Hüseyin Altuntaş ve Gözde Türk Demir katıldılar. Vali Azim Tuna, Dr. Yusuf Akçay ve Üzeyir İlbak birer konuşma yaptılar.

bursa dilimiz kimliğimizdir programı

Bursa Şubemiz Genel Başkanımız Sayın Ekrem Erdem'in daha önce İstanbul Genel Merkez, Esenler, Gaziosmanpaşa, Çorum, Başakşehir, Kocaeli ve Çankırı'da yaptığı "Dilimiz Kimliğimizdir" başlıklı konferansı tertip etti. Genel Başkan bu konuşmasını Ankara Şubemiz ve İstanbul Birlik Vakfı Genel merkezinde de sunmuştur.

esenler edebiyat sohbetleri

Derneğimiz Esenler Belediye Başkanlığı ile yaptığı protokol uyarınca aralıklarla bu ilçemizde edebiyat sohbetleri gerçekleştirdi. Bu programlarda Mustafa Yazgan, Dr. Yasin Beyaz, Üzeyir İlbak, Niyazi Gedik, Zafer Acar, Hilmi Yavuz edebi ve kültürel sunumlar yaptılar.

Esenler Belediye Başkanlığı
ile
Necip Fazıl Kısakürek Anma Programı

öğrenci grupları öğretmenleri ile birlikte derneğimizi ziyaret ettiler

Mahmut Bey Lisesi, Fatih Koleji ile Devran Koleji, Kartal Anadolu İmam Hatip Lisesi, Celaliye Mehmet Âkif Ersoy Lisesi, Sultan Fatih Koleji öğrencileri derneğimizi ziyaret ettiler. Bu ziyaretlerde Üzeyir İlbak derneğimiz ve dergimiz konusunda öğrencileri bilgilendiren birer sunum yaptı.

Mahmut Bey Lisesi

Kartal Anadolu
İmam Hatip Lisesi

Celaliye Mehmet
Âkif Ersoy Lisesi

Devran Koleji

millî irade platformu

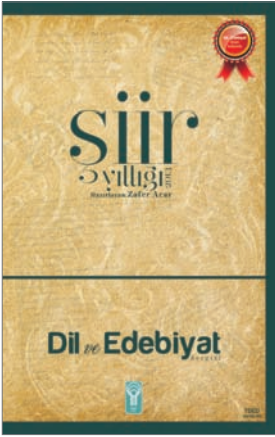

Derneğimiz yaklaşık 100 Sivil Toplum Kuruluşu'nun katılımıyla gerçekleşen "Millî İrade Platformu" toplantılarına ve basın açıklamalarına iştirak etti.

yayınlarımız

Derneğimizin yayın faaliyetleri Genel Başkanımız Ekrem Erdem'in Bizimki Türkçe Sevdası başlıklı eseri, genç şair ve yazarların çalışmalarını bir araya getiren Dilimiz Kimliğimizdir başlıklı şiir ve deneme eserleri serisi ile Şiir Yıllığı kitaplarımızla devam etmektedir. Şiir Yıllığı yılın şiir ve şairleri ile yıl içinde yayımlanan şiir kitaplarını değerlendiren dergimiz şair ve yazarı Zafer Acar tarafından hazırlanan bir eserdir. Bu esere genç şairlerimiz Aykut Nesip Kelebek, Abdullah İlhan ve Selim Sina Berk de katkıda bulundu.

kitabevimiz

Kitabevimiz, yeni çıkan yayınlardan haberdar olmak, bunları satın almak isteyen kitap okurları için ilçenin ender kitap satış noktalarındandır. Her çeşit kitabın satıldığı mekânda binlerce kitaba ulaşılabilir.

burslarımız

Üniversitelerin Türkçe, dil ve edebiyat alanında okuyan öğrenciler ile şiir, deneme ve makale gibi türlerde dergilerde eserleri yayımlanan gençlerin desteklenmesi amacıyla TDED tarafından burs verilmektedir. Gençlerin yazı hayatına katılmalarını teşvik etme yönünde her yıl 50 kişi olmak üzere, öğrenci kardeşimiz bursla desteklenmektedir.

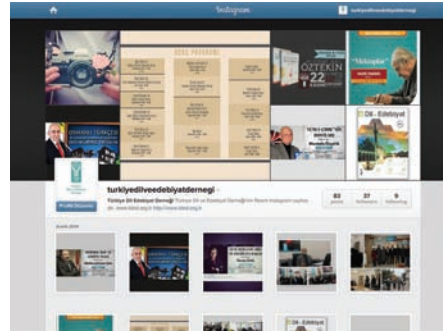

sosyal medya ve biz

Sosyal medya hesaplarımız ile daha geniş bir çevre ile daha hızlı iletişim sağlıyoruz. “Yeni medya” olarak da adlandırılan sosyal medya mecralarında TDED çalışmalarını yoğun ilgiyle karşılıyoruz. 📺

www.tded.org.tr

instagram.com/turkiyedilveedebiyatderneği

pinterest.com/tdedkurumsal

twitter.com/DilveEdebiyatDr

youtube.com/user/deddernek

facebook.com/TurkiyeDilveEdebiyatDerneği

ziyaretlerimiz

Türkiye Dil ve Edebiyat Derneği, 11. Cumhurbaşkanımız Abdullah Gül'den dil, kültür ve medeniyet endişemizi dert edinen vali ve belediye başkanlarımız ile çeşitli kamu ve özel kurum yöneticilerine kadar birçok önemli isme ziyaret programı gerçekleştirmiş, bu ziyaretlerde sözü edilen kamu ve özel kurum yöneticilerine dernek çalışmalarımız hakkında bilgi verilmiştir.

11. Cumhurbaşkanımız Abdullah Gül, Çankaya Köşkü'nde TDED heyetini kabul etti.

İstanbul Valisi Vasip Şahin

Beyoğlu Belediye Başkanı Ahmet Misbah Demircan

Fatih Belediye Başkanı Mustafa Demir

Ümraniye Belediye Başkanı Hasan Can

hizmet binalarımız

Türkiye Dil ve Edebiyat Derneği, konferans, seminer ve toplantılarını Eyüpsultan'daki genel merkezinde Ahmet Yesevî, Necip Fazıl Kısakürek ve 2014 yılında hizmete açılan Sezai Karakoç adlarını verdiği hizmet binalarında gerçekleştirmektedir. İhtiyaç hâlinde öncelikli olarak Cemal Reşit Rey olmak üzere İstanbul Büyükşehir Belediyesi ve ilçe belediyelerinin kültür merkezlerindeki salonlar da kullanılmaktadır.

AYDINIMIZIN OSMANLI TÜRKÇESİYLE İMTİHANI

ÜZEYİR İLBAK

*Ne harabî, ne harabâtîyim,
Kökü mâzîde olan âtîyim*

Yahya Kemal

Osmanlı Türkçesinin okullarda okutulmasının yeniden düşünülmesi ve tavsiye edilmesini önemsiyoruz. Önemli yazar, şair ve edebiyatçılarımız eserlerini bin yıl Osmanlı Türkçesiyle yazdılar ve her biri bir abide değer olarak kütüphanelerimizde durmaktadır. Bu teklif harf inkılabının yerine Osmanlı Türkçesi harflerinin önerilmesi değildir. Bu teklifin amacı kültürümüzün temel eserleriyle yeniden ve doğrudan bir ilişki kurma çabasıdır. Osmanlı Türkçesi ile en azından Namık Kemal, Ahmet Mithat, Tefik Fikret, Mehmet Âkif, Cenab Şahabeddin, Ahmet Haşim, Yahya Kemal, Tanpınar, Abdülhak Şinasi Hisar, Reşat Nuri, Halit Ziya, Refik Halit ... gibi şair ve yazarların yazdıkları kelimeleri kendi yazdıkları anlam ve biçimiyle anlamak içindir. Bugün Mustafa Kemal'in "Nutuk"unu, yazıldığı şekliyle okuyan ve anlayan kaç kişi var? Daha öte bir soruyla "Nutuk"u orijinal dilinden anlayan kaç tarihçi var? Bunları okuyup anladıktan sonra isteyen Fuzulî, Bakî, Nedim, Evliya Çelebi, Şeyh Galib, Ziya Paşa ve daha eski metinleri okumak için kendisini geliştirebilir hatta farklı yazma arşiv belgelerini okumaya yönelebilir.

Türkçe yazan şair ve yazarlarımızın çoğu eserlerinin önemli bir kısmında, eski lügatlerde bulunan ağdalı kelimeleri kullanmamışlardır. Türk yazarları Arapça ve Farsçadan pek çok kelime aldılar, fakat onlarla kendilerine has edebî eserler vücuda getirdiler. Aldıkları kelimeleri seçerek aldılar; kelimeleri hem ses hem anlam bakımından değiştirdiler. Malzemenin bir kısmı Arapça ve Farsça olsa bile, ortaya konulan eserler, Türkçedir ve bu coğrafyaya, bu düşünce iklimine aittir. Divan edebiyatı olarak adlandırılan Osmanlı şiir ve edebiyatı da bizimdir ve Eski Türkçenin öğrenilmesiyle bizim olmaya devam edecektir.

Kültür ve medeniyetimize şimdiye kadar yaptığımız gibi sırtımızı çevirmeden; onu bir kültür hazinesi ve geçmişimizle olan irtibat nok-

tası kabul ederek, işimize yarayan unsurları seçmek suretiyle yeni terkiplerin içine katarak hayatımızın bir parçası haline getirmeliyiz. Sırt çevirmek, görmezden gelmek kolaydır. Cehalet için sebep ve mazeret üreterek geçmişî görmezden gelmek kolaylığına da sığınabiliriz. Unutmamalıyız ki bütün ileri medenî milletler geçmişlerine ait sanat, kültür ve medeniyet eserlerine sahip çıkarak ve onları günümüze ait bir görüş ve bakış açısıyla yorumlayarak, yeni kültür hamulelerine katmaktadırlar. Biz de coğrafyamızda gelişen medeniyet, kültür, tarih, sanat ve edebiyatımıza yabancı kalmamalıyız.

Namık Kemal'den Mehmet Âkif'e, Fikret'ten Yahya Kemal'e, hatta Tanpınar, Necip Fazıl, Cemil Meriç, Behçet Necatigil, Kemal Tahir, Atilla İlhan ve Tarık Buğra'ya kadar eserlerine değer verilen bütün Türkçe yazan yazarlar, Batı kültürü kadar Selçuklu – Osmanlı kültüründen de faydalanmışlardır.

Osmanlı Türkçesini öğretmek ve öğrenmekten maksat, eskiyi tekrarlamak veya ihya etmek değildir. Bu, kültürlü olmanın, münevver olmanın ve insanlığın irfan bahçesine yönelmenin gereğidir. Tarih ve kültürünü kendi dilinden okuyamayan, büyük ve köklü bir gelecek inşa edemez. Kültürümüze yabancı kalan ve kendilerini entelektüel olarak niteleyen yazarlar; kültür ve tarihimize dair okumaları Batı kaynaklarından yapmakta ve Batı'yı taklit ederek "kültür ve medeniyetimize dair" tanımlamaları oryantalist bir algıyla yapmayı marifet saymaktadır. Uydurma kelime ve "tümce"lerle kendilerine orijinal bir hava verme çabasındaki aydın(!) derin bilgisini ve bizim algımızla vukufiyetinin sınırlarını anlamakta zorlanıyoruz. Eserlerini sınırlı bir çevrenin dışına çıkaramayan bu Batı mukallidi ve aydınlanmaya muhtaç aydın tipinin geçmişini doğru öğrenmekten başka çıkış yolu yoktur. Mensubu oldukları kültür ve coğrafyanın; yaşadıkları ülke ve mensubu oldukları milletlerinin tarih ve kültürüne yabancı kaldıkları sürece münevver olmalarının mümkün olamayacağını anlamak ve geçmişleri üzerinden yaşadıkları toplumla yeniden ve değerlerine sadık kalarak ülkelerinin insanına yönelmedikleri sürece, toplum da onları kendilerine yabancı olarak nitelemeye devam edecektir.

Aydın yüz elli yıldır bu ülkede kendisine ve değerlerine ihanet eden kişi olarak görülmektedir. Aydın, ülkesi ve insanının değerlerine yabancı, cahil ve hain demektir bu ülkede. Türkiye'de entelektüelliğin şartı Osmanlı Türkçesini bilmekle mümkün olacaktır. Bugün kendilerini "aydın" olarak tanımlayanların küçümsediği İran'da ciddi bir entelekt-

tüel hayat vardır. İnsanların önemli bir kesimi Doğu'yu ve Batı'yı çok iyi bilmektedir. Kadim Pers Kültürü bütün canlılığıyla hayatlarının bir parçası olarak devam etmektedir. İran her on yılda bir sadeleştirilen ve sadeleştirildikçe yazanın adını taşımakla birlikte yazmadığı bir esere dönüşen eserlerin ortalıkta dolaştığı bir ülke değildir.

Bizde aydın denilen okur – yazar kendi kültürünü bilmez. Kültürünü ve kültürüne ait kaynakları İngilizce, Almanca veya Fransızcadan okumaya çalışır. Türkiye'de Osmanlı Türkçesi bilmeyen entelektüel cahildir ve münevver olmanın temel şartlarının en başında Osmanlı Türkçesini bilmek vardır. 1928 öncesi yazılmış metinleri okuyamıyorsanız, Latince alfabesiyle çevirilerini on yılda bir sadeleştirerek anlamaya çalışıyorsanız, 'okur-yazarım' diye ortalıkta dolaşabilirsiniz; ancak münevver olma iddiasından vazgeçmek zorundasınız. Bugün ortalama eğitim almış bir İngiliz az bir gayretle Shakespeare'i, Shelly'yi okur, anlar ve bilir. Bizdeki entelektüel, bırakın Fuzulî'yi, Bakî'yi, Nedim'i, Refik Halit, Ahmet Mithat, Tevfik Fikret ve Mehmet Âkif'i, eserlerini yazdıkları harf ve kelimeleriyle anlayamaz. Şeyh Galib'i ancak İngilizcesinden okur ve Galib'in kültür nehrinden su içmediği için onu da asla anlayamaz. Hatta Attila İlhan'ı, eserlerinde gereğinden fazla Osmanlı Türkçesine yer vermekle suçlamaktan kaçınmazlar. "Dersaadet'te Sabah Ezanları" "Bütün Yunan matbuatı, İzmir'in işgalini büyük serlevhalarla bildirmektedir. Hususi muhabirlerinin telgraflarını neşreden Atina gazeteleri işgalin, İzmirli Rum halkının coşkun tezahüratı altında yapıldığını yazmaktadır"¹ Bu sakat anlayışla tarihe ve bin yıllık kültüre dayanmadan orijinal, sağlam ve olgun eserler vücuda getirmemiz de mümkün olmayacaktır.

Yetişen nesillerin de eski kültür kaynaklarına gidebildikleri takdirde, onlardan kendi mizaç, sanat ve hayat görüşlerine uygun değerler bulabileceklerine inanıyorum. Türk aydınları kendi tarih ve kültürlerine yabancı kalarak değil; kendilerine ait tarih ve coğrafyanın inşa ettiği kültür ve medeniyet birikimine sahip çıkarak ve bu birikimi içselleştirerek Doğu-Batı sentezine ulaşabileceklerdir.

Eserlerin sadeleştirilerek asıl eksenlerinden ve amaçlarından uzaklaştırıldığı gerçeğini idrakle, her yazarımızın metnine sadık kalarak eserini bugünkü harflerle yayınlarken veya dipnot şeklinde sözlük ekleyerek yayınlamalıyız. Bu yayınının içerisine öncelikle en yakınımızdan başlayarak geriye doğru bir çalışma yapılmalıdır. Bu çalışmayı Kültür Bakanlığı üstlenmeli ve gerçekleştirmelidir. Kültür

faaliyetlerine ek olarak bu bakanlığa “Medeniyet” kavramı da eklenecek görev tanımı ve faaliyet alanı yeniden tanımlanmalıdır. “Kültür ve Medeniyet Bakanlığı” bu ülkenin en acil ihtiyaçları listesine eklenmeli ve nesillerin kültür, medeniyet, edebiyat ve tarihî kökleriyle buluşmalarına imkân verilmelidir.

Kesintiye uğratılan ve ‘tuğla yığınınına’ dönüştürülen kütüphaneler yeniden işlevsel hâle gelecek ve millet kelimeleriyle buluşacaktır. “Kâmus, bir milletin hafızası, yani kendisi; heyecanı, hassasiyetiyle, şuuruyla. Kâmusu uzanan el namusa uzanmıştır. Her mukaddesi yıkan Fransız İhtilali, tek mukaddese saygı göstermiştir: kâmus.”²

Yeni Türkiye süreç içerisinde Batı’nın kapıkulu ve kelime köpürtücüsü olmaktan kurtulmak zorundadır. İki asırdır “Her aydın bir Haluk. Haluk bir cins isim oldu.”³ gerçeğini yeni bir hakikate dönüştürmek zorundayız. Artık Cemil Meriç’in bu cümlesi “Her aydın bir Asım” olmak ve içinde yaşadığı toplumun bir parçası olmak zorundadır. Türkiye’de Tanzimat’tan itibaren aydın olmanın ön şartı Batıcı bir anlayışla jakoben ve elit bir sınıftan olmak ve onlara öykünerek/taklit ederek yaşamak şeklinde algılandı. Bu algıyı destekleyen en temel düşünce, reddi miras ve gelenekle ilgili tüm birikimleri kötülermekten, halkı hor görmekten geçiyordu. Cemil Meriç bunun bir aydın sapması ve yanılığı olduğunu ilk söyleyenlerden biri oldu. Batı’da sınıf gerçeğinin olması, bizde de bunun böyle olduğu anlamına gelmez ve gelmemeliydi; çünkü “her ülkenin kendine has sorunları vardır ve gerçek entelektüel önce ülkesinin haklarını düşman bir dünyaya haykırarak görevlidir.”⁴ Aydın, yeni bir anlayışa evirilerek ülkesi ve milletiyle barışacak, münevver olmanın anlamıyla yeni Türkiye’nin atfisinin harcı olacaktır.

Osmanlı Türkçesi; Yeni Türkiye’nin ortak tarihini, ortak kültür ve medeniyetini, toplumsal aidiyet hissini yeniden inşa edecek güçlü bir tarihî ve sosyo-kültürel zemine oturtacak ve güçlü bir geleceğin inşasında önemli bir etmen olacaktır. Ortak geçmişin temellendirilmesi ve bu aidiyetten beslenecek yeni fikir ortamı, ülkemizde zengin bir stratejik düşünce atmosferinin inşasını ve dünyada değerlerimizle var olmamızı garanti edecektir.

1 - Atilla İlhan, *Dersaadet’de Sabah Ezanları*, İş Bankası Kültür Yayınları, II. Baskı, İstanbul 2007, s., 11

2 - Cemil Meriç, *Bu Ülke*, İletişim Yayınları, İstanbul, 1985, s.86.

3 - Cemil Meriç, *Jurnal 1*, İletişim Yayınları, s.144.

4 - Cemil Meriç, *Jurnal 2*, İletişim Yayınları, s.208, 209